

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Nagyedvire... 3.-	Nagyedvire... 3.60
Félévre... 6.-	Félévre... 7.-
Egész évre... 12.-	Egész évre... 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Ostromállapot egy községben.

Nagy tifuszbajrány az amerikai magyarok között.

A chicagói színházégés magyar áldozatai.

A fekete golyó halottja.

Ostromállapot egy községben.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, január 12.

Sokkal komolyabb a helyzet az aradmegyei Talpas községben, mint arról eddigi tudósításaink beszámoltak. Mert nemcsak arról van szó, hogy egy község lakossága önhatalmulag, erőszakkal kitétte hivatalából jegyzőjét, hanem a talpasi nép valósággal fellázadt a jog és erkölcsi rend ellen s túléve magát a törvények korlátain, a községben teljes anarkiát teremtett.

Mint megirtuk, mult szombaton délelőtt mintegy háromszáz ember csődült össze a talpasi község háza előtt, akik közül huszan behatoltak Szélesán János jegyző hivatalos helyiségébe s öt Illés Gábor segédjével együtt erőszakosan eltávolították a község-házról, melyet teljesen elzártak s udvarára őrköt állítottak. Az esetről rögtön jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, ahonnét dr. Meszlényi Antal királyi ügyész még az éjjeli vonattal kiutazott Kis-énőre s innét vasárnap délelőtt Csukay Gyula főszolgabíró és tizenhárom csendőr kíséretében Talpasra ment ki. A községben teljes felfordulást talált. Az egész falu ébren töltötte az éjszakát, dorbézolva, mulatozva s alig akadt józan ember, akivel szóba lehetett állni. A királyi ügyész egy teljesen demoralizált tömeget talált szemben magával, amely minden brutalitásra a legvégső ellentállásra is kész. Ilyen körülmények között kellett megindítani a vizsgálatot a helyzet tisztázására. A hivatalos bizottság a község háza udvarára vonult s a szabad ég alatt, csikorgó hidegben volt kénytelen megkezdni az eljárást, mert a nép semmi körülmények között sem volt hajlandó kinyitni a község házat, amelyet előzőleg elzártak, ekként érvelvén:

— Csak nem eresztünk be oda több hivatalos urat, ahonnét a jegyzőnket kidobtuk!

Dr. Meszlényi Antal királyi ügyész fontolóra véve a helyzetet, a békés kiegyenlítés útjait kereste s nem tett ellenvetést a tömeg erőszakoskodására. Felszólította a vezetőket, akik között a főcinkos bizonyos Lázár Pável nevű ember, hogy adják elő sérelmeiket s indokolják erőszakos s törvénybe ütköző eljárásukat. A zendülés intézői erre kijelentették, hogy ők tárgyalásba nem bocsátkoznak, semmiféle hatósági beavatkozást nem tűrnek, ellenben követelik a jegyző azonnali eltávolítását.

A kir. ügyész e rideg magatartással szemben erősebb eszközökhöz is folyamodhatott volna, mert

tizenhárom csendőr állott rendelkezésére, de kerülni akartván az összeütközést s a vérontást, még egyszer békésen felszólította a tömeget a szétesésre, a bujtogatókat pedig a vallomástételre. Egyidejűleg felolvasta és tolmácsolta a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakaszait, amelyek rendkívül súlyos büntetést szabnak ki az ilyen cselekmény elkövetőire.

Mindez semmit sem használt. A nép zajongott, fenyegetőzött és elégtételt követelt. A helyzet kezdett komoly és aggasztó lenni; a részeg tömeg perceről-percre fenyegetőbb magatartást tanusított s minden pillanatban várható volt a nyílt ellenségeskedés kitörése. A kir. ügyész látva, hogy békés meg egyezés nem jöhet létre s rendet teremteni csak szuronyral vagy golyóval lehet, elhatározta, hogy egyelőre felfüggeszti a vizsgálatot. Ekkor azonban egy váratlan fordulat történt. Előállott Lázár Pável és kijelentette, hogy mindaddig nem engedik ki a hatóság embereit a faluból, míg a községi pénztár kulcsait nekik át nem adják.

Formális haditanácskozások indultak meg erre. Végre is megegyeztek abban, hogy a Wertheim-szekrény egyik kulcsa a községi bírónál marad, a másikat pedig Csukay Gyula főszolgabíró veszi magához. Az ügyész ezután felfüggesztette a további tárgyalásokat és hazatért Aradra. A csendőröket azonban Talpason hagyta, hogy az esetleg kitörő súlyosabb zavargásokat idejekorán elfojthassák.

Erdekes, hogy a zendülők semmiáron sem akarták panaszukat a jegyző ellen előterjeszteni. Kijelentették, hogy összes vádjukat tizenhat pontban összegezve terjesztik elő, de csakis a vármegye alispánjának.

Meszlényi ügyész Talpasról hazatérvén, hétfőn sürgős megkeresést intézett Dél-noki Nagy Lajoshoz, Arad vármegye alispánjához, hogy hívja fel a 33-ik gyalogezred parancsnokságát, hogy Talpasra lehetőleg azonnal megfelelő katonai haderőt vezényeljen ki. Az alispán saját hatáskörében azonnal intézkedett s ebben az irányban átiratot intézett az aradi térparancsnoksághoz, mely viszont Wachsmann Vilmos ezredessel közölte az ügyet.

Az állomásparancsnok rögtön «allarmiroztatta» a 4-ik zászlóalj s kiadta a parancsot, hogy a zászlóalj minden századából huszonöt-huszonöt ember, tehát összesen száz katonát készenlétebe helyezkedjék.

A legénység egy félóra múlva teljes hadi felszereléssel, száz-száz öles töltennyel ellátva sorakozott a fővártánál s miután felülvizsgálták őket, visz-

szavonultak a kazamátákba. A század, melyet Garzaroli százados vezényel, tegnap reggelig volt készenlében, amikor is megérkezett a segélykérő távirat. Ere a katonaság külön vonaton elindult s megszállotta Talpas községet. A lakosság vakmerőségében már annyira ment, hogy tegnap elvágták a táviródrótot s így Talpas és Arad között táviratilag közlekedni nem lehet, ami csak súlyosbítja a helyzetet.

Talpas a népesebb aradmegyei községek közül való, melyet azonban tökéletesen inficiált a szocializmus. Néhai Tisza Kálmánnak is volt itt egy uradalma, terjedelmes erdeje és vadaskertje, amely most a jelenlegi miniszterelnök, gróf Tisza István tulajdona. A község népét teljesen hatalmukba kerültek a «Vojanta Poporului» csatlósai s itt igazán nem segíhet más, mint pár hónapi katonai stárium.

Nagy tifuszbajrány az amerikai magyarok között.

Budapest, január 13.

Az észak-amerikai, különösen a Butler környékén pusztító tifuszbajrány, amelyről már megemlékeztünk, a hatóság legmesszebbmenő intézkedése és új járványkórházak felállítására dacára nincs esélyesen. 1500 beteg van ápolás nélkül, sokat nem a betegség, de az éhhalál pusztít el. E ragályos városban jobbra Bereg, Ugocsa és Maramaros megyéből kivándorolt magyarok laknak és már sokan elpusztultak. A magyarok gyűjtést is indítottak és eddig 16,000 dollárt gyűjtöttek össze a nyomor és a rettenetes kór csapásainak enyhítésére. De ez az összeg korántsem elég. Az osztrák-magyar konzulátusnál ezrével jelentkeztek a kereset nélküliek, kérve, hogy hazautasuk érdekében sürgős lépéseket tegyen. Az Esztergomból és Sopronból kivándoroltak nagy csapatja már hazaérkezett.

Budapest, január 13.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melynek napirendjére van tüze a ma elfogadott két javaslat harmadszori olvasása s az ujoncmegajánlási javaslat.

Gróf Tisza miniszterelnök az udvarnál.
A Pol. Ért. jelenti illetékes forrásból: Gróf Tisza István miniszterelnök a szokásos újévi látogatásokat a királyi család tagjainál és első sorban a trónörökösnel előreláthatólag a delegáció alkalmával fogja megtenni. Hogy a szokásos újévi látogatások eddig még nem történhettek meg, annak egyedüli oka — mint a legilletékesebb forrásból értesülünk — a miniszterelnöknek a parlamentben való állandó és halaszthatatlan elfoglaltsága és így esznek a mindazok a kombinációk, amelyeket az eddig még elmaradt újévi látogatások alkalmából bizonyos célzatos-sággal híreszteltek.

A nagykarolyi választás. Nagykarolyból táviratozzák: *Hospay* Aladár választási elnök a választást 8 órakor megnyitván, egy részről jelöltetektől gróf *Károlyi* György pártokivüli programmal, másrésztől dr. *Varságh* Zoltán pártokivüli függetlenségi programmal. Fél 9 órakor sorshuzás után a *Varságh*-pártiak kezdtek meg a szavazást. A nagy hideg miatt a választók a falukból csak gyéren jelentkeznek. D. u. 1 órakor a szavazatok aránya a következő volt: *Varságh* 436, gróf *Károlyi* 346. Nagykarolyból jelentik: Háromnegyed 5 órakor gróf *Károlyi*-nak volt 904, *Varságh*-nak 857 szavazata. Este 6 órakor gróf *Károlyi*-nak 996, *Varságh*-nak 955 szavazata volt. A harmadik küldöttségnek nyolc órára tüzték ki a zárót.

A rimaszécsi választás. Rimaszécsen ma lesz a választás. Jelölve van *Draskóczy* László és *Balajthy* Sándor függetlenségi programmal. Odaérkezett három század katonaság és négy csendőrszaksz legénysége.

A választási reform. Mint a *Magyar Nemzet* jelenti, a választás reformja dolgában egybehívdó anknak semmi más rendeltetése nincs, mint hogy a választási reformhoz szükséges adatokat összegyűjtse és így irányt és anyagot szolgáltatson magának a választási reformnak. A főbb elveknél pontozatokba való szedése egyelőre még nem történt meg.

A földműves képviselőjelölt körútja. Tapolcáról jelentik távirathoz: *Pék* János, a tapolcai kerület földműves képviselő-előltje, folytatja körútját kerületében. *Békési* és *Polgár* szocialisztikus beszédek mondának a földműves néphez. Erősebb küzdelem lesz, mint eleinte hitték volna. A választás folyó hó 20-ára van kitűzve.

Krónika.

Budapest, január 13

A politikai helyzeten vajmi keveset javít az, hogy az unjonclétszám provizoriumát most már részleteiben is megszavazták. Ha megvan is a létszám-provizorium, nincs meg az unjoncmegajánlási javaslat s enélkül sorozni pedig nem lehet. Egy lépéssel előbbre mentünk ugyan, de ennek semmi gyakorlati eredménye még nincs.

Mikor lesz most már végleg megszavazva a szőnyegen levő katonai javaslatok sorozata, ezután meg az imdemnítás, erre csak *Ugronék* tudnának felelni, de az ő feleletük csak az ma is, hogy harcolunk tovább, ameddig bírjuk.

Eközben természetesen folvton felszinen verődik az új választások kérdése, melyre nem vet semmi kedvező előjelet az a körülmény, hogy az időközti választások állítólagos inkorrektisége miatt sürü panaszok merülnek fel. Gróf *Tisza István* ezeket a panaszokat a királyi Kuriához utasítja, ahhoz a Kuriához, amelytől a bíraskodás jogát már is szívesen visszavennék — ha nem volna a gesztenye olyan meleg.

A vidék néhány városában különben a főispáni installációk folynak. A főispánság — tudjuk — elvesztette immár minden jelentőségét, legfőleg a kormány politikai ügynöksége, de még is valami különös érzés hatja át az embert, ha ezeknek az installációknak kezdetlen szürkeségét látja. Beszédet hangzanak, melyek sóhajtások egy jobb jövőért. Hát nem azért sóhajt szinte hőrgöve most már az egész ország? A veszprémi főispáni installációnak mégis némi régi kedvességet kölcsönzött az a körülmény, hogy báró *Hornig* megyei püspök elődjei szokása szerint egy négyes fogatot átáldozott az új főispánnak. Vidáman indul meg a dolog itt is, ott is; csak aztán a választások véget ne vessenek a székfoglalás derült s kellemetes napjainak.

A képviselőház különben ma egy merész fordulattal áttért a tisztviselők fizetésrendezési javaslatának tárgyalására. A megegyezés, hogy e rászórt sürgetett javaslatot végre törvényverőre emeljék — úgy látszik közös volt, de általában a függetlenségi párt vindikálja annak dicsőségét, hogy a fizetésrendezés egváltalában most került szőnyegre. Ennek megfelelőleg a függetlenségi képviselők jóleső önérettel fejtegették nézetüket a javaslatról, hosszabb vita azonban így sem volt: a javaslatot hamarosan elfogadták.

Villamos élmények.

Budapest, január 13.

Szeretek az utcán csatangolni. Különösen így télidőben s főleg esténként, midőn a gázlámpák sárgán vibráló fénye s *Auer*-harisnyák vakító világossága megtörik a ködpárán s diszkrétén

hull alá a nyüzsgő boulevardokra. Iszen igaz, igaz van benne valami, amiről *Petőfi* zengett:

Milyen boldogság most a jó meleg szoba
S meleg szobában a barátságos család!

Hanem az utca sem kutya. Pláne a magunk fajta legénvemberről, akinél a «barátságos család» a hónapos szobák *Xantippeje*, a fogatlan iskátulyák eme speciális kiadványa, a zörgő esontu szobaasszony «képezi». Ellenkezőleg a legénvszobákban bus tragédiák játszódnak le a rövid téli estéken. Félve teszi be az ember a lábát s méla rezignációval tekint a szenes ládára, melyből már megint két kilót lopott ki a — hajh — annyira ösmerős ismeretlen kéz. Vagyis mi reánk alkalmazva helytelenül énekel a koszorus kertársunk, midőn így énekel:

Mit csinálna kinn az ember ilyen tában,
Mostan ott benn szép az élet a szobában.

Hogy mit csinálna, én Istenem! Hát elmegy a *Kossuth* Lajos-utca, melynek sima aszfaltján puha, habos boákba burkolt dákák, mosolygós backfi-chok sétálnak és piros jókedvvel kacsintgatnak az aranyfűságra, mely sujtásos mentékek és civil-bundákkal védekezik a minus Celsiusok ellen. Aztán a többi. A nagy *avenue*-k. Midőn a gyárak, a bureauk öntik a népet. A sápadt leánvok arcára piros rózsát lehel a csipős levegő s a hajszos emberiséget behsztezi a dér. De azért mindvája derült, csillogó szemű, mert a tél apó nemesak jeles szociológus, hanem nagy emberbarát is. Kiszívja az areból a szürke bágyadságot s az agy sejtjeiből a létért való küzdelem sorvasztó porszeméit.

Azaz, hogy mezállunk csak. Ott vagyunk már, amiről zengen akarok. Dehogya is derült az utca népe, dehogya. Egy hét óta nem ismerem rá embereimre. Morozusak mindvájan, mint egy podagrás miniszter, vagy hogy aktuális hasonlattal éljek, úgy tűnik fel, mintha az egész világ a *Kossuth*-párt harcias eleme lenne.

Ejnye, ejnye, ez nem jól van. De hát mi az oka, én Istenem, mi az oka? Keresem, keresem, de csak nem találom az *Ariadne*-fonalat. Csak nem az «áldatlan politikai viszonyok»? Eh mi köze a dohánygyári leánynak a politikához.

Tudom már, miért lóvelnek *Pest*-*Budán* az emberek gyilkos pillantásokat egymásra: Az «u rend» a villamoson. Csodálom, hogy ifj. *Boko*

A bosszuálló székely.

— A *Magyarság* tárcája. —

Írta: *Jakab Miklós*.

Voltaképpen *Pál Györgynek* hívják; ám ott-hon az én bérces, fenyves kis hazámban mindenkit más néven neveznek, mint ahogy anyakönyvelték. Részint gunynév az ilyen, részint pedig arra jó, hogy meglehessen különböztetni az egynevű székelyeket.

Kicsi Gyurit hát *Pál Györgynek* hívják, de mivel az apja is az volt, hogy megtudják tőle különböztetni, *Kicsi Gyurinak* keresztelte *Tibád*, az én falum.

Kicsi Gyuri csak egyszerű zsellér. Olyan ötven körüli ember lehet, de a mikor vasárnaponként megborotválkozik és kihuzza a bajuszát, vadonat új fehér harisnyájában és szürke zekéjében, senki sem gondolná, hogy több negyven évesnél. Csak egyszerű zsellér s hogy mégis ez az irás róla léssen, az bizonyára azért van, mert érdemes rá.

Lgyébként neki közhivatala is van: nagy vadász lévén, ő az erdőpásztor. Ennek a hivatásának csak akkor áldozhat, ha esős idő van, különben gazdálkodnia kell. A szalmafödeles fehér házikóiból ugyanis, melyet *Szalokai Lajosné* nagyaszonnyól kap lakásul, még nem lehet megélni, sőt a vadászattól sem, ha az embernek, mint *Kicsi Gyurinak*, tizenkét gyermeke van. Egyszermind földet bérel tehát a nagyaszonnyól, aki benn a városban, *Udvarhelyen* lakik, felében; s felében kaszállják a *Sebésyén* kertét is, azt a nagy szilvás tartományt, ott a szőke *Bosnyák* palakon tul, a *Szirt* alatt. Így hát gabona s takarmány a marhának csak kerül, s valahogyan csak meg lehet élni, sőt karácsony táján még dísznót is ölnek.

Télen *Kicsi Gyuri* a vadászat mellett élelmes ember lévén, más kereset után néz. S nyakába akasztván a maga lötte bakbőréből varrott tarisznyát és az elültöltő két csövű puskát, melynek szíjján cifra pléhtábla van ezzel a fölirással: *erdőőr*; erdőpásztorokodás címén a havason keresztül elkószál egész *Fogarasig*. Neki nem nagy dolog; ismeri jól a *Hargita* minden ösrenyét s éjjel-nappal mendegélve, három nap alatt megjárja az egész utat. Am nem azért kószál olyan messze el, mintha faluja bükkös és cserés erdejében vadat nem kapna eleget, ah nem. A szászok és oláhok közös kis fészkeire sem nagyon kíváncsi, hiszen még *Udvarhely* is annál tiszszerte különb város. Azután ökelme hét esztendei katonaskodása idejében bejárta *Bécs*et és *Talian*-országot s még a muszka gránicon is volt. Világlatott ember lévén, nem a fogarasi látványosságok csábították. Tulajdonképpen hogy néven nevezük a dolgot, a *Hargita* keresztül *Kicsi Gyuri* dohányt csempész. Nem fél ugyanis ottan a fináncoktól, hi-z azok eltévednének a fenyves, havas rengetegben. Így egy-egy zsák dohánynyal mindig szépen keres.

Kicsi Gyuri tehát nem feltétlenül becsületes ember; de amint maga szokta mentegetni magát: a szegény ember úgy él, ahogy tud.

Megtörtént különben az is, hogy más egyéb turpisságot is követett el. Tüzifát szállítván ugyanis a városba a nagyaszonny részére, utközben eladott belőle. A dolog azonban kitudódott s mikor következő alkalommal behivaták és a huncutságért a nagyaszonny hatalmasan megkorholta, *Kicsi Gyuri* báránybőr-sapkáját tisztességtudóan a kezébe tartva, szigoruan ígértette, hogy:

— Istállom alásan tekintetes asszony, többet olyant nem teszek!

A nagyaszonny azonban ilyenekkel nem szokta

beérni, különben nem félnének tőle a tibádiak, így hát még hosszasan értekezett *Kicsi Gyuri* előtt a hála és becsület követelményeiről.

Ez az értekezet aligha falrahányt borsó nem volt, lezalább *Aron Imre*, akivel együtt távozott, azt állítja, hogy a kapu alatt *Kicsi Gyuri* az erkölcsei oktatás hatása alatt ilyen szókra fakadt:

— Há' szé igaz, jó-jó, de másnak es elni kell. Azonban azért csak megvoltak. Azután *Kicsi Gyurit* az urak is pártolták. Meg kell adni ugyanis, hogy jó vadász volt. Az erdőjáró székely minden tulajdonsága különösen alkalmassá tette a vadászatra. Nem is indultak el nála nélkül az urak sóha. S ha ő velük volt, a zsákmány sem maradt el.

Kicsi Gyuri hát innen-onnan élhetett volna. Történt egy nyáron, hogy *Fogaras* vidékén elverte a dohányt a jég s bár a termelők biztosítva lévén, nem igen károsultak, szegény ember sorsát a mást nem érintő csapás is sujtja.

Itt a szegény ember alatt ezuttal *Kicsi Gyurit* kell érteni, mert a téli kereslet elmaradt.

Az ember azonban úgy segit magán, ahogy tud. *Kicsi Gyuri* is más jövedelem után nézett.

Volt ugyanis egy ismerőse a szomszédos *Szent-Tamasról*; névrokonok is voltak, azt *Pál Imrének* hívták s azzal közösen elkezdettek marhával kereskedni. Természetesen igen kicsinyben. Senki se gondoljon cimeres szarvu ökrökre, vagy tele tögyű szép fehér tehenekre, melyeket száz száma szállit *Bogdány ur* a gvergyói örmény vasuton *Pestre*, sőt még tovább is. Nem ilyen volt az ő kereskedésük.

Fogaras vidékét elvervén a jég, olesó volt a marha s itt ök összetett kis pénzükön egy-egy tinót vagy borjut vásároltak, ezt azután áthajlatták a havason s pár forinttal drágábban eladták az *udvarhelyi* mészárosoknak.

József még nem irt operettet róla? No de majd fog irni. S mi nem is zavarjuk cirkulusait, csak vázlatképeket akarunk rajzolni.

Tegyünk előbb gyalogsétát a megállók környékén. A kékes-szürkére mázolt jelzőablák vidéke valóságos kis börze mostanság. Csak hogy változatosabb. Ideges, kipirult tábor, melyet egy gondolat bánt. Oda állunk közéjük, pokoli guny mosoly fogad. Mintha mondanák:

— Nini, az ur is villamosra vár? Nagyszerű! S még hozzá talán ülőhelyre? S talán még ma? Kutva nagy ambíciói vannak az urnak!

Egy ur (valószínűleg vászonban szokott utazni) meg is szólal, miközben lesújtó pillantást vet felém.

— Csodálatos, hogy egy idő óta minden alak villamoson jár.

Egyszerre pár száz lépésre felbukkan a villamos jelzőablája. Őt-hat emberfia előre ugrik. A mozdulatok, a rivalgások ismerős. Az öreg Cooper indianus regényei elevenednek fel az emlékezetben.

— Ez az, ez az! Kerepesi-ut—Csömöri-ut! Éljen!

— De üres-e? — siránkozik egy anyó.

— Üres, üres — hangzik a vászonban utazó ur biztató szava. — Az első Perronon nincs egy lélek se.

Persze, midőn a villamos a megállóhoz ér, kislül, hogy minden remény mulandó a földön. Ott fityeg a rém, a «Megtelt!»

Azaz dehogy, valaki leszáll. No most!

Méltóztattak olvasni a csikagói színház rémes égésének vértől izalmas leírását? Hát tessék azt ugy kicsiben elképzelni.

Megjelenik egy szende ur a hátsó Perronon, hogy ő most ime nyugodtan le fog szállani. Egyik lába már a lépcsőn van. Egyszempillanatra már mindkét lába harminc lépésnyire van a kocsitól, továbbá a kalapja ötven lépésnyire repült, végül a hátán fájdalmas nyilallás sajog. A szende ur hülledten néz körül, azután mepporolja térdét, felveszi a kalapját s lépteit a legközelebbi szerkesztőség felé irányozza s vázlatosan előre megkoncipálja azt a pokrógoromba levelet, melyet ő most a «Közönség köréből» című közhasznú rovatban fog leadatni.

Am az sem bolondság, ami a villamosnál folyik. Tudniillik az a csikagói színházégés. Harci üvöltés reszketteti meg a levegőt. Tizenkét kar

Hát ez csak jövedelmezett valamit. Előállott azonban egy alkalommal az az eset, hogy Pál Imre egyedül vévén fel egy tehénke árát a hátulso kapun megszökött a pénzzel s Kicsi Gyuri hiába várakozott elül reá.

Ez nagy csapás volt s Kicsi Gyuri sötét boszút forralt névrokona ellen.

Nem fakadt szűközódásra, nem is fenyegetőzött, csak a szeme villogott sötétben s puskája agyát szorongatta keményen.

Az ilyen harag pedig a legveszedelmesebb. S ha valahol kézrekerül az illető, bizony megadja az árát.

Gál Imre azonban nem került meg. Csak teltek a napok, mult az idő s Kicsi Gyuri biat már el is feledte Tibád, csak ő maga nem, mikor újra elkövetkezett a télsok hóval és nagy hideggel, amint mitelénk rendesen történni szokott.

Egy szép holdvilágos estén, amikor csak egy ropogott és szikrázott a csillagok fényében a hó, Kicsi Gyuri elindult dobányért. Megkapta a dobányt s amint az előtte jól ismert havasi ösvényen eipelte a zsákot, az egy év előtti dolgokra gondolván, amikor még ketten hajtották a tehéneket, éktelen boszuvágy töltötte be lelkét s nem jó lett volna csalótársának szemközt jönni rá... Ő legalább ugy gondolta s görcsösen fogdosta puskáját.

Kifürkészhetetlenek lévén a gondviselés utjai, sok olyasmi történik az emberrel az életben, amit maga sem hinne előre, sőt ha jövendőlni merésznélne valaki, hát kinevetés lenne a jutalma. Heves zivatar támadt a *Tolvajos* felől. A hó nagy fergetegben indult a völgynek, a fagyos fenyők ropogtak az irtózatosszélben.

Kicsi Gyuri ismerős levén a környéken, egy leskunyhóban huzta meg magát s már arra is elkészült, hogy az Isten-ítélet időben ott kell el-

nyulik fel a levegőbe. Olyikban bot, olyikban paraplé, olyikban paktáska villog. Ember ember hátán. Dolgoznak a karok, az öklök, a lábak. Közben pedig az történik, hogy egy kis élelmes diák, mint a sajtukac keresztül furódik egy kis résen s felkapaszkodik. A villamos tovább rohog. Marad a haretéren szörnyű álmélkodás, letaposott szoknyák, bezuzott orrok és csunyan megtisztelt kalapok.

De ülünk fel végre mi is a villamosra. Életunt, keserű arcok ott is. Aki benn ül, bizonyára állni szeretne és dohányozni, aki künn áll, ülni szeretne. Tehát a kocsí belsejéből a Perronra s viceversa a Perronról a kocsí belsejébe ádáz tekintetek nyilal röpködnek. Ha hozzá surlódoz kissé valamelyik felebarátodhoz, akkor ama felebarátod ostentative kezdi megolvasni az állókat s nyomban konstatálja, hogy egygyel többen vannak a megengedett számnál. Ha aztán a kalauz megnyugtítja a felebarátot, hogy tévedett, akkor a felebarát nyomban kifejti, hogy tulajdonképpen az összes állóhelyeket el kellett volna törölni. A Perronon különben is léghuzam van. Mi azonban meg vagyunk győződve, hogyha a felebarát a kocsí belsejében ülne, ott meg fülledtnek találná a levegőt.

A morál pedig az, hogy minden jól van, ahogy van. Tudniillik ugy vagyunk mi az emberiséggel, e nagy gvermekkel, hogy ha meleg van, akkor vacog a foga, ha hideg, akkor izzad. És én most erre nézve számtalan közmondást és egyéb bölcs mondást citálhatnék, de nem teszem, csak azt mondom: hadd zúgolódjék a nép, míg teljesen ki nem zúgolódik. Neki most nem az a baja, hogy baja van, hanem mivel megszokott sablonjából van kiforgatva. Az ujhöz szokni kell, ami kissé nehezen megy a mi éghajlatunkon. S mivel nehezen megy, szeretnők visszacsinálni; tehát ágálunk s szentül hisszük, hogy az összes elemek összeesküdtek ellenünk. Tudniillik a *kinai tincstől* szóló ismert daloeskában sok igazság vagyon...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 13.

A képviselőház mai ülése a munka napja volt. Miután közös megeállapodás szerint ma le kellett tárgyalni a tisztviselők pótlékáról szóló javaslatot, hamarosan végeztek a katonai javaslattal,

tölteni az éjszakát. Lekapcsolta tehát hátáról a zsákot, s éppen tüzet akart élesztetni, amidőn a harsogó viharban nem messze a kunyhótól, segélykiáltást hallott. Majd farkas-vonítást. Más ember talán a szélzugástól nem vett volna semmit sem észre, de Kicsi Gyuri vadász ember lévén, azonnal tudta, hogy ott embert támadtak meg az ordások.

Nem gondolva a vészre, hogy esetleg ő is áldozatul esik, fölragadta a puskáját s kirohant az éjbe, abba az irányba, ahonnan a zajt hallá.

Hatalmas hangon vagy két *hó-hót* kiáltott s csakugyan nem messze tőle viszonzták a kiáltást. Kettőzeteit lépéssel sietett arra felé s amit a homályhoz szokott szeme látott, egy percre őt is megdöbbentette. Fenyő sudarához sovány tehénke volt kötve s mellette feiszével három farkas ellen Pál Imre küzdött. De a hidegtől és fáradságtól már-már alig tudta védeni magát.

És kifürkészhetetlenek lévén a gondviselés utjai, Kicsi Gyuri, aki halálra kereste azelőtt a csalót s most elejébe került s neki még csak a kicsi újját sem kelle vala kinyújtani, hogy elpusztuljon: Kicsi Gyuri egy percig sem habozott, hanem a farkasok közé lőtt. Így sikerült megmenteni ellensége életét. Am azért egy szót sem szólt hozzá. S otthon sem említette senkinek a dolgot.

De ha előtte Pál Imrét emlegetik, most is fenyegetve veregeti a puskája agyát, sőt most már tovább megy, oda is izenget neki, nehogy elejébe kerüljön, mert leüti.

... Az ilyen haragnak azonban nálunk már legfeljebb hatalmas elpáholás a vége... Az pedig még nem ártott meg valami nagyon senkinek.

amelyet a Ház egész terjedelmében elfogadott. Utána rögtön rátértek a tisztviselők javaslatára, melyhez ugy az általános, mint a részletes vitánál többen szólaltak fel. A vitában kimagaslott gróf *Balldány* Tivadar felszólalása, aki a Széll-féle javaslatot reklamáta, melyet annak idején a Háznak minden oldalán helyeseltek, de azért ezt a javaslatot is elfogadta. Különben *Kecskeméthy* Ferencet kivéve, minden párt szónoka a javaslat elfogadása mellett beszélt.

A javaslat megokolása végett felszólt *Lukács* László pénzügyminiszter is, aki az eredeti javaslattal szemben fejtette ki a kormány álláspontját s a szónokok elhangzott megjegyzéseire válaszolt.

Plósz Sándor igazságügyminiszternek is fel kellett szólalni, akit arra *Nessi* Pál provokált a bírósági tisztviselők érdekében. Az igazságügyminiszter a bírósági tisztviselők és alkalmazottak ügyét nem ejtette el, hanem azt külön keretben fogja rendezni.

Végül a Ház ugy általánosságban, mint részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Az ülés végén *Szatmári* Mór interpellálta meg a miniszterelnököt azért, amiért a katonaság egy átiratában *Eperjes* nevét németül is odairta a magyar név mellé.

Tisza István gróf miniszterelnök megmagyarázta, hogy az elkeresztelés pusztán az okból történt, mert a katonai térképen még nem igazították át magyarrá a helysérneveket. De ez csak átmeneti idő kérdése, amelynek a határát is megszahta már a hadügyminiszterrel egyetemben. Végül a miniszterelnök megdorgálta *Eperjes* hatóságát, amiért olcsó népszerűség kedvéért illetéktelen helyen terjesztette elő állítólagos sérelmét.

Az interpelláló nem vette tudomásul a választ, míg a Ház többsége tudomásul vette.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: *Perczel* Dezső.

Jegyzők: *Esterrházy* Kálmán gróf, *Szöts* Pál és *Rátkay* László.

Elnök az ülést megnyitja, hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, előterjeszti az irományokat. Bejelenti, hogy *Teleky* Sándor gróf a jegyzői tisztségről lemondott. Javasolja, hogy az így megürült jegyzői állás betöltése a szombati ülés napirendjének egyik pontját képezze. Ekkor lesznek a többi fűresedésben levő tagsági helvek is betöltve. Következik napirend szerint az ujonclétszám megállapítási javaslat részletes tárgyalásának során

a második szakasz

Szederkényi Nándor szerint ezen szakasz felett a vita már lezáratott.

Elnök: Még nem zárult be a vita, hanem ha nincs szónok, akkor készségesen berekeszti a vitát. A Ház a törvényjavaslat II-ik szakaszának törlesztésére vonatkozó *Lovász*-féle indítványt egyhangulag elfogadja és mellőzi a többi ellenindítványt. Következik a törvényjavaslat

harmadik szakasza.

Münnich Aurél előadó: Miután a második szakasz töröltetik, ennélfogva a harmadik szakasz lesz most már a második.

Szederkényi Nándor: Kéri törlesztését a szakaszban foglalt azon rendelkezésnek, hogy a törvényjavaslat végrehajtásával a honvédelmi miniszter a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg bizassék meg. Ha ez így megmarad, akkor az osztrák jogcsavarók és hibásan értelmezők azt a felfogást kelthetnék fel, hogy az ujoncok csak a közös hadügyminiszter beleegyezésével szavazhatók meg. Határozati javaslatot terjeszt be ezen közönelenes kifejezés törlése céljából.

Elnök a vitát bezárja. Kérdi a Házat, hogy miután a *Szederkényi* által benyújtott határozati javaslatot csak heten írták alá és azok nincsenek mind jelen, azt szavazás alá bocsáthatja-e?

Szederkényi Nándor: A házszabályok nem követelik, hogy az aláírók jelen legyenek, az elnök tehát köteles azt szavazás alá bocsáítani.

Elnök: Vajta igazát, egyébként szavazás alá bocsátja a határozati javaslatot. (A Ház többsége a törvényjavaslat harmadik szakaszát *Szederkényi* indítványának mellőzésével elfogadja.) A törvényjavaslat harmadik olvasása a holnapai ülés napirendjére tűzetik ki.

Elnök jelenti, hogy következik

a tisztviselői javaslat

tárgyalása s a Ház engedelmét kéri arra nézve, hogy a javaslat tárgyalása alatt *Popovics* államtitkár jelen

lehesen, hogy esetleges felvilágosításokat adhasson. Hegedűs Loránt előadó rövid beszédében elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kossuth Ferenc: Röviden szól. Párjának az a törekvése, hogy a tisztviselők száma csökkentessék, de annál jobban díjaztassanak. Örömmel látja, hogy kérelme a javaslat tárgyalása által teljesített. Hogy eddig nem tárgyalták, arra nem adtak okot, mert a javaslat tárgyalását sokszor sürgették. A javaslatot elfogadják. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar: Ő is röviden akar beszélni. Noha a javaslatot elfogadják, de ő szívesebben látta volna a Széll által benyújtott javaslatot. Annál is inkább, mert a néppárt kivételével a javaslatot az egész Ház kívánja. Szeretné, ha a pénzügyi bizottság által is letárgyalta javaslatot minél előbb a Ház elé hozná a kormány. Ezt meg kell adni az állami tisztviselőknek, mert azt megígérte a Ház és a kormány egyszer s a tisztviselők arra számítanak is.

Simonyi-Semadam Sándor: A törvényjavaslatot a maga s a néppárt nevében is elfogadják.

Szederkényi Nándor: Azon megjegyzéssel fogadják el a törvényjavaslatot, ha a kormány rövid idő leforgása alatt a végleges törvényjavaslatot benyújtja és azt egy erre alkalmas időben részletesen tárgyalatja. Simonyi-Semadam Sándor határozati javaslatához szintén hozzájárul.

Kecskeméthy Ferenc: A törvényjavaslat ellen beszél. Sürgeti első sorban a progresszív adórendszer behozatalát. Mert ez a javaslat a mostani adóztatás alapján terheli az adózó közönséget. Ellene van a javaslatnak azért is, mert ez a javaslat nem igazságos, a kisebb állásúak javadalmazása nincs arányban a magasabb állásúak javadalmazásával. Nem fogadják el a javaslatot.

Lovász Márton: Nagy lézapot lát a javaslatban. Az csak az állami tisztviselőkről gondoskodik, míg a M. A. V. tisztviselőiről megkezdik, figyelmen kívül hagyja. Hosszasan beszél az államvasuti tisztviselők érdekében s nincs megelégedve a kereskedelmi miniszter felfogásával a M. A. V. tisztviselőit illetőleg.

Nessi Pál: Bár melegen nem üdvözölheti a javaslatot, de tekintve a kényszerítő helyzetet, azt elfogadja. Szemrehányást tesz az igazságügyminiszternek, hogy a bírásról megelégedett s azokról, amint megérdemelnék, nem gondoskodik.

Polónyi Géza: Ő is a tisztviselők függetlenségét óhajtja. Az anyagi helyzet javítása csak egy alkotó része a függetlenségnek s teljes csak akkor lesz majd, ha a tisztviselő erkölcsileg függetlenített. Sürgeti a szolgálati pragmatikát, mert annélkül csak alamizna ez a javaslat.

Lukács László pénzügyminiszter: Mecközöni a képviselőknek, hogy a javaslatot elfogadják, kivéve egyet. Kecskeméthynek azt mondja, hogyha tényleg szívén viseli a kishivatatok sorsát, akkor el kell fogadnia a javaslatot. Batthyányi grófnak megjegyzi, hogy igaz ugyan, hogy az eredeti javaslatot minden párt helyesléssel fogadta, de helyesnek kell tartani a kormányelnöknek ama törekvésit is, hogy más téren is kielégítést nyerjenek az igények. De nem zárkoznak el az elől, hogy a tisztviselők helyzetét véglegesen nem rendezzék s tekintve a kormányelnök indokait, azért álltak elő ezzel az ideiglenes javaslattal. Kéncedálja, hogy sok a lappalja a központokban, de mivel még nem régi rendszerű a mi közigazgatásunk, azért nem lehetett decentralizálni a hivatalokat. Ha a nyugdíjazottakat is belevonnák a javadalmazásba, akkor nem lehetne e téren határt találni. A tisztviselők szolgálati pragmatikáját megcsinálja a kormány, de ne kívánjanak oly függetlenséget, amely teljesen kizárja a fegyelmet. A jelen javaslat kizárja a protekciót, de már az is, hogy a fokozatos előléptetést hozták be. Elosztatja azt az agályt, hogy a jelen javaslat újabb terhet ró a polgárságra, nem hoznak be új adót. A fizetés végleges rendezését még ebben az évben remélik. Szederkényivel szemben határozottan tagadja, hogy a jelen javaslat a kormány kortes-politikája. A vasuti tisztviselőkről a kereskedelmi miniszter kijelentéseit teszi magáévá, megjegyzi, hogy azok nem állami tisztviselők s fizetésjavításhoz az előléptetés útján jutnak. A vármegyeyei, de államosított tisztviselőkre 1904 elejétől fog a javaslat kiterjedni.

Elnök a vitát bezárja s a kérdést felteszi. A Ház a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, míg Simonyi-Semadam határozati javaslatát nem fogadta el. Attérnek a részletes tárgyalásra. Elnök kérdésére a Ház az első szakaszt változatlanul elfogadja. Következik a második szakasz. A Ház változatlanul elfogadja. Ugyancsak a Ház a 3. és 4-ik szakaszt is észrevétel nélkül elfogadta. Így a Ház a tisztviselők pótlékáról szóló törvényjavaslatot egész terjedelmében elfogadta. (Eljenzés.) Megállapítja a holnapi ülés napirendjét. Következnek az

interpellációk.

Szatmári Mór: Előadja, hogy Eperjes város a katonai hatóságnak egy megkeresését visszautasította azért, mert a város magyar neve mellett zárjel kö-

zött Preszov címzés is alkalmazva volt. Ezért azután a belügyminiszter Sáros megye alispániához intézett leiratában közölte, hogy a katonai hatóság nem követett el hibát, amikor Eperjes mellett Preszov elnevezést is használta, mert a katonai hatóságnak ez az eljárása egy a hadügyminiszterrel folytatott tárgyalás eredménye, mely szerint egy megfelelő időnek tartama alatt a hivatalosan megállapított helységnevek után a katonai hatóságok az eddig használatban volt elnevezést zárjel között alkalmazhatják. Kérdi tehát a belügyminisztert, hogy ki állapodott meg a hadügyminiszterrel az irányban, holott ez a törvénybe ütközik és kéri, hogy a belügyminiszteri átirat hatályon kívül helyeztessék.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Addig nem ismerte az ügyet, míg a lapok nem írtak róla. Akkor meggyőződött a tényállásról. Előre bocsátja, hogy a helységnevek rendezésekor a volt miniszterelnök, honvédelmi miniszter és hadügyminiszter abban állapodtak meg, hogy egy bizonyos átmeneti időben a katonaság, a magvasítás megkönnyítése szempontjából a helységnevek mellé zárjelben a katonai elnevezést is oda tehesse. Így történt ez Eperjesnél. Olyan a hadügyminiszterrel megállapította az átmeneti időt s csak oly községek elnevezését engedte meg, amely katonai szempontból elengedhetlen. Különben megjegyzi, hogy Eperjesnek nem lett volna szabad ez utat választani, oleső népszerűségéből, az ügy elintézésére. (Helyeslés a jobboldalon.)

Szatmári Mór nem veszi tudomásul a választ.

Elnök a kérdést felteszi s a Ház tudomásul veszi a miniszterelnök választát.

Az ülés 2 óra 25 perckor végződik.

Az osztrák delegáció.

Budapest, január 13.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága tegnapi ülésén letárgyalta és elfogadta a külügyminiszterium költségvetését és a póthiteleket, azután belefogott a hadügyi költségvetés tárgyalásába, amely meglehetősen hosszú vitára adott alkalmat. Még az előadó felszólalása előtt azt indítványozták, hogy napolják el a tárgyalást addig, míg a magyar delegáció is megkezdheti tárgyalásait. Ezt az indítványt azonban nem fogadták el, hanem belementek a vitába. Az előadó ismertette a költségvetést s egyszersmind jelezte, hogy Ausztria lakosságát súlyos gond nyomja a hadsereg közönségéért. Az előadó után az elnök, miután azt indítványozták, hogy első sorban egészen külön tárgyalják a Magyarországnak tett engedményeket és azután külön a költségvetést, a magyaroknak tett engedmények és a magyar követelések dolgában intézett több kérdést a hadügyminiszterhez, aki nyomban fölállott szólásra és hosszú beszédében első sorban a javaslatok történelmét ismertette, majd igen bőven kiterjeszkedett a katonai szellem és hagyomány dicséretére. Átterve a nyelvkérdésre, kijelentette, hogy a hadsereg egységes vezényleti nyelve nemcsak célszerű, hanem föltétlenül szükséges. Hangzott azután, hogy a katonai nevelő- és képzőintézetekben a szellem csak az lehet, amelyet a szolgálati alapszabályzat hirdet és legvégül a katonai büntető eljárás dolgában is nyilatkozott, azt mondván, hogy a vitás pontok tekintetében a magyar kormányval még nem fejezték be a tárgyalást.

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma megkezdte a hadügyminiszter expozéjának tárgyalását. Az elnöki székben dr. Baerrenreither úr. Schönborn gróf delegátus kijelentette, hogy a közös hadügyminiszter tegnapi fejtegetései kedvező és bizalmat gerjesztő hatást tettek rá. Szólv azon agyódik, hogy magyar részről az uralkodói jogok eredetére vonatkozó vizsgálódásokba bocsátkoznak, aminek következtében olyan következtetésekhez juthatni, melyeket minden oldalról bizonyára el nem fogadhatnak. Ha a magyar nyelvet a szolgálat érdekében alaposabban oktatják, senki sem fogja az ilyen törekvést kárhóztatni. Ha azonban a magyar nyelvnek nagyobb mértékben való tekintetbevételét állami követelménynek fogják fel és arra használják fel, hogy a hadseregbe nemzeti állampolgárságot vigyenek be, akkor ki kell jelenteni, hogy a hadseregben egy mindenkit illető katonai polgárjog létezik és szülő nagyon örül, hogy ez a hadügyminiszter fejtegetései szerint így marad. Ami a jelvények kérdését illeti, szólv a hadügyminiszter ide vonatkozó rövid fejtegetéséből kivetheti, hogy itt is rászokodik a közönséghez, amiért szólv igen hálás. Szólv a katonai oktatás tetszik a legnehezebbnek. Ha a szólv véleménye szerint meg elelhet a katonai kiképzés

céljának a magyar nyelv nagy mértékben való tekintetbe vétele, akkor az ilyen tekintetek érvényesek lehetnek és kell is, hogy legyenek a többi államokat illetőleg és szólv a legnyomatékosabban vitatnia kell, hogy Magyarország államjogi helyzete a monarchia keretében nyelvbéli privilégiumok megengedésére vezethet katonai ügyekben. — Azért nagyon kívánatos, sőt szükséges volna, hogy nemcsak a magyar nyelvet, hanem szükség és lehetőség szerint a többi nyelveket is ne csak tanítsák, hanem az ily nyelveken való oktatás létesíttessék, de mindig a szolgálati és vezényleti nyelv megőrzésével. Szólv csak azt óhajtja, sikerüljön a hadügyminiszternek szándéka keresztülvitele, melyekben szólv teljesen bizik. Ha nem így történnék, súlyos aggodalomra volna ok.

Dr. Schusterschitz delegátus kijelenti, hogy a magyaroknak adott engedmények oly természetűek, hogy ha azokat keresztülvisszik, meg kell, hogy rendeljék a hadsereg egységes kerete és ezen engedmények következtében észszerűleg öndílt magyar hadseregbe kell, hogy vezessenek. A jelvények és katonai oktató-intézetek kérdését aggodalmasnak tartja. Ez intézetekbe idővel magyar szellem fog behatolni és pedig nem Deák, hanem Kossuth és Barabás stb. szelleme. Belátható időn belül kell, hogy az önálló magyar hadsereghez vezessen és minden nérképviselőben komoly aggodalmat kelt, hogy megszarazhatja-e a hadseregnek szükséges költségeket.

KÜLFÖLD.

Japán-orosz háború.

London, jan. 13.

Pekingből táviratozzák: Hír szerint a helybeli követségekhez az az autentikus hír érkezett, hogy két orosz hadosztályt szállítanak kelet felé a szibériai vasuton. Miután az orosz csapatok megszállották Hsimingtunt, a rövid idő előtt befejezett Sanghainkvangtól Niucsvangig vivő kínai vasut végállomását, a Niucsvangban lakó idegenek attól tartanak, hogy a városban háboruszkodás lesz és arra kéri a konzulokat, idézzék elő, hogy kormányaik járjanak el Niucsvang semlegessége érdekében.

London, január 13.

Tokióból jelentik: Ama felelet, amelyet Japán fog adni Oroszországnak, valószínűleg kérni fogja Oroszországot a meghatározott időn belül való válaszadásra. Azt is jelentik, hogy a szibériai orosz követ biztosította a japán követet, hogy az orosz követség őrsége nem lesz nagyobb 126 főnyinél. A japán követ azt ajánlotta, hogy egyezzenek meg, nehogy a japán és az orosz őrség között összeütközésre kerüljön a sor, amibe az orosz követ nagyon szívesen beleegyezett.

Róma, január 13.

A Stefani-ügynökség jelenti Káneából tegnapi kelettel: Az orosz vérteshajó e hó 7-én öt torpedónaszáddal érkezett a Szuda-öbölbe, tegnap elindult Port-Said felé. Egy másik orosz hadihajó egy ellentengernagy vezénylete alatt ma ideérkezett és ugyancsak a távol Keletre indult. Újabb orosz torpedónaszádok érkezését várják.

Magyarság t. olvasóihoz!

A MAGYARSÁG tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy a MAGYARSÁG éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása Budapesten az utcai laparusítóknál kapható.

Ezt a kiadást csakis utcai laparusítók útján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A MAGYARSÁG reggeli kiadása 8 sőt néha 12 oldal terjede-

lemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a MAGYARSÁG-ot.

Tözsdékben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarorságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8—12, sőt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG rendes heti szépirodalmi mellékletét, a MAGYAR CSALÁDOT, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacra nagy föltűnést keltő irodalmi ALBUMOT, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincs-tára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a MAGYARSÁG.

A MAGYARSÁG minden előfizetőjének jogában áll havonta 10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az URAMBÁTYÁM című egyedüli magyar társadalmi élclapot a MAGYARSÁG előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

ABUDAPESTI BAZÁR című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a MAGYARSÁG előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel

a MAGYARSÁG

szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, január 13.

(Gizella bajor hercegnő Budapesten.) Bécsből jelentik: Gizella bajor hercegnő e hó 18-án Münchenből ideérkezik, 19-én Znaimba utazik Seefried grófné meglátogatására, 20-án Augustia főhercegnőt látogatja meg Budapesten. A főhercegnő 22-én tér vissza Münchenbe.

(Egy főhadnagy titokzatos halála.) Még december 14-én történt, hogy Komlóssy Jenő, a galíciai Sanokban állomásozó 45-ik gyalogezred számvevő-főhadnagya nyomtalanul eltűnt. A nyomozás folyamán kiderült, hogy Komlóssy főhadnagy az eltűnés napján polgári ruhában azzal távozott el a kaszárnyából, hogy sétára megy a hegyek közé. Minthogy azonban nem lehetett megállapítani, hogy Komlóssy mely irányban ment el, a nyomozást becsúszították. Pár nap előtt Komlóssy Béla, a törökkanizsai postamester, a főhadnagy testvére, értesítést kapott a zárai rendőrségtől, hogy a tengerparton egy hullát találtak, melynek külsejére ráillenek a sanoki parancsnokság által kiadott körözövelé adatai. A holttest feje el volt választva a törzstől, a látszat szerint borotva által, magán a fejen pedig több seb volt. Az ismertető jelekből és a holttestről küldött fényképből a postamester megállapította, hogy eltűnt bátyja holttestét találják meg.

A nyomozás újabb adatai szerint Komlóssy főhadnagy halálának háttere valószínűleg szerelmi tragédia. Szerelmes volt Szoborszky Gillába, egy sanoki szállodás fiatal és szép leányába, aki azonban nemrégiben egy zárai vendéglőshöz ment férjhez. Zárában, a tengerparton találtak rá holttestére. Hogy öngyilkossá lett-e, avagy bérgyilkosságnak esett-e áldozatát: ez irányban folvik most a vizsgálat. Annyi bizonyos, hogy a főhadnagy holttestén gyanus sebek tártogának, amelyek nagyon valószínű teszik, hogy meggyilkolták. Hogy beszélt-e Komlóssy szerelme tárgyával: Szoborszky Gillával, vagy hogy talán a fiatal asszony urával volt-e valami összekoccanása, ezt sejtetni lehet, de talán a vizsgálat kideríti.

(Volt miniszterek az egyetemen.) A budapesti tudományegyetemen most rojnak a második félévre szóló beiratások, míg a rendes előadások a jövő héten kezdődnek. A jogi karra most vonulnak be dr. Wlassics Gyula és dr. Láng Lajos volt miniszterek, akik uira elfoglalják régi, miniszterségük idejére föntartott katedráikat. Wlassics Gyula «Magyar büntetőjog» (különös rész) címmel, Láng Lajos «Magyarország statisztikája» és «Vámpolitika» címmel tart előadást a központi egyetemen.

(A chicagói színház égés magyar áldozatai.) A chicagói színház áldozatai között, mint egy Chicagóban élő magyar ember írja haza, öt magyar áldozat is van. A tüzkatasztrófa áldozatai között van ugyanis Ludvig Herman volt budapesti lakos, aki feleségével és két felnőtt leányával vesztett a tűzbe. Ludvig a Hallwood Cash Register Company alkalmazottja volt. Martin Róbert magyarországi ember egyetlen fia, aki szintén bennégett a színházban, az ötödik magyar áldozat.

(A főváros rendkívüli közgyűlése.) Ma délután rendkívüli közgyűlése volt a székesfőváros törvényhatósági bizottságának. Márkus József főpolgármester elnöklése mellett. A gyűlésen Kasics Péter felszólalt az ellen, hogy a villamos vasutak a munkás egység kiadását korlátozták. A Sándor-utcai régi országháza épületének a fölhasználása tekintetében azt a javaslatot tette a tanács, hogy mellőzzék azt a régebbi javaslatot, hogy az épület alakítsák át közgyűlési teremmé és főpolgármesteri hivatalos helyiségekké, hanem utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy az épületnek más célra való fölhasználása tekintetében tegyen előterjesztést. A gyűlés végén az e nők bejelenette, a mai választások eredményét. Beadtak összesen 222 szavazatot. A főjegyzői állásra az összes szavazatokkal Rényi Dezső eddigi főjegyzőt választották meg.

Városbíráknak megválasztották a következőket: I. kerület Osztóics Mihály, II. kerület Laumann József, III. kerület Kugler József, IV. kerület Melkó Bertalan, V. kerület Brüll Mór, VI. kerület Takács Gyula, VII. kerület Sturza János, VIII. kerület Novelly Antal, IX. kerület Gráf József, X. kerület Bürg Ferenc.

(Blaháné szabadsága.) A napokban több lapírtásunk is megírta azt, hogy Blaha Lujza, a Nemzeti Színház örökös tagja nyugalomba vonul. Ez a hír ily alakban nem felel meg a valóságnak. A nagy művész nő lélekteljes szabadságot kért s egy fél-évre távozik a fővárosból. A fél-év letelte után azonban visszatér a deszkákra, hol fájdalmas volna őt nélkülözniük.

(Macedónia vasutösszeköttetése monarchiánkkal.) Gazdasági s politikai érdekeinknek Keleten való hatalmas s közvetlen érvényesülését jelenti az a hír, melyet a Triesztben megjelenő «Triester Lloyd» című kereskedelmi szaklap Drinápolyból nyert értesüléséből jelent. Ez a lap arról ad hírt, hogy a szultán végre hozzájárult Ausztria-Magyarország vasutépítési tervéhez, mely Macedóniát közvetlen vasutcsatlakozással kötné össze az osztrák és magyar vonalakkal. A vasutterv szerint Monasztirtól az Aegei-tengerig, az Adria-tengerig, a Drináig és a Limig vezetne a fővonal, amely így a Salonichi-Mitrovica és a Serrajevo-Mitrovica-vasutvonalhoz csatlakoznék a Salonichi-Convalona-vasut kiépítésével. Ezek a vasutak a bosznia-hercegovinai vasutak mintájára keskenyvágányúak lesznek. Ha csak némi valószínűség fűződik is a trieszti lap híréhez, nagy jelentőségű terv megvalósításáról van szó. Nagy jelentőségű ez az elhatározás már csak azért is, mert Törökország évek óta ellenezte a vasut-hálózat kiépítését. A vasut-hálózat kiépítésével kezünkben volna Kelet egyik kapujának kulcsa, stratégiai szempontból pedig rendkívül nagyfontosságú előnyöket biztosítanának magunknak, de a Kelettel való kereskedelmi összeköttetésünk is hatalmas lendületet nyerne a közvetlen összeköttetés által. A terv nagy jelentőségét fokozza a keleti helyzet jelenlegi bizonytalansága is s Törökországnak bizonyára nyomós okai vannak, hogy éppen most ad módot Ausztria-Magyarországnak arra, hogy közvetlen vasutja kösse össze területeit Macedóniával.

(A fekete golyó halottja.) A érsekújvári vasut-állomáson öngyilkossá lett Misik Kálmán budapesti joghallgató, mint annak idején megírtuk, végzetes tettének elkövetése előtt néhány nappal levelet kapott ellenfelétől. Ez a levél most megkerült s tartalma teljesen kétségtelenné teszi, hogy a szerencsétlen fiatalember tényleg amerikai párbaj halottja. A levelet Misik holmijai között találták meg Nyitrán, ahová ott lakozó édesanyja vitette. A levél, amelyet tegnap elküldöttek a budapesti rendőrségnek a nyomozás érdekében, a következőképen hangzik:

«Mi könnyebb, élni vagy meghalni? Elérkezett idő, ha megölted szívem, én megölöm boldogságodat. Szeretnél élni? Nem engedem! tudom, hogy nem felejtetted el a dátumot, de mégis jónak látom, hogy figyelmeztesselek. Két éve te is reméltél, bár azt mondtad: nem. Es most te halva, velem mi lesz? Nem tudom, most sem szereted? En még mindig. Siess, hisz csak egy lövés.

Nemo.»

(Rimely püspök meghalt.) A magyar katolikus egyháznak s a magyar közéletnek újabb gyászja van. Zólyomi táviratunk jelenti, hogy Rimely Károly, a beszercebányai egyházmegye püspöke, garam-szentkereszti kastélyában ma délelőtt meghalt. Az elhunyt, egyházmegyéjének kitűnő fia volt s életének nevezetes epizódja, hogy néhai Rudolf trónörökös ő oktatta magyar nyelvre.

(Öngyilkos gyakornok.) Beregszászról írják, hogy Kviz Allonz pénzügyigazgatósági gyakornok öngyilkos lett.

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemecebb hasba tó Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci körút 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházai szemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roih, József-körút 74., Fedor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnar és Moser, Koronaherceg-ut., Németh Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szenci Lajos, Andrassy-ut 74., Reimer és Tarsa, Buda, II., Fő-utca 12.

— (Betérés egy grófi lakásba.) Tegnap este lakásfosztogatók jártak gróf Festetich Géza Üllői-ut 52. számú lakásában, amíg a házbéliek nem voltak otthon. Az ajtót tolvajkuleszal nyitották fel. A lakásban szanaszét szórtak mindent és végül elloptak egy bőrtárcát, amelyben huszonnyolc korona volt, egy nikkal cukorszelenecét és három arany brosstűt.

— (Tífusz egy kaszárnyában.) Korneuburgból táviratozzák, hogy az ottani Ferenc József-kaszárnyában a vasuti és táviróezred legénysége között tífusz ütött ki, amelynek a rossz ivóvíz az oka. A kaszárnyában elzárták a kutakat.

— (A borralalós rendőrfogalmazó ügye.) Potoczky Pál rendőrfogalmazó ügyében a főkapitány-ság már befejezte a vizsgálatot. Mindenekelőtt Potoczkyt hallgatták ki, aki beismerésben van arra nézve, hogy szállodásoktól és portásoktól elfogadott pénzeket és ezt öt év óta tette. Eljárását azzal mentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert előde is elfogadott újévi ajándékot, vagyis ezt mint tradíciót, bűnnek nem tartotta. Azt tagadja, mintha visszaélt volna a büntetési joggal, melyet egyrészt ő gyakorolt a bejelentő-hivatalban, ő nem kért, csak elfogadott ajándékokat. De ezt az illető ajándékozók önként adták neki.

— (Vak ember öngyilkossága.) Tíz esztendeig örök éjszakában élt Cs. Kis Ferenc makói gazdaember. Hályog borult a szemére s a letvehét esztendő ősz ember nem látott az Isten szép világából semmit. Neki nem kelt föl a nap s nem nyugodott le. Nagyon elkésérítette ez az amugy is a sir szélén álló öreg embert s tegnap reggel — mint makói tudósítónk jelenti — míg gyermekei foglalkozásuk után néztek, egy jó rézen elkészített kötélدارabra felakasztotta magát a szoba gerendájára. Mire tettét észrevették, meghalt.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Beck — Latour.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Budapest, január 13.

A chlopy-i hadparancs kibocsátása nyomában keletkezett felháborodás különösen az ellenzéki sajtóban az éles támadó cikkek egész sorát vonta maga után. Ilyen cikk volt az is, amely a «Független Magyarország» című ellenzéki politikai napilapban jelent meg Beck — Latour címen s három Beck Frigyes tábornagyot, a hadsereg vezérkari főnökét támadta, neki tulajdonította a chlopy-i királyi manifesztum kibocsátását. A cikkből az ügyesség a következő mondatokat inkriminálta:

«Nyilvánvaló tehát az is, hogy ez az ember százszorosan inkább rászolgált a lámpavasra, mint a szerencsétlen Latour, aki csak eszköz volt a nálánál hatalmasabb téhercegi kamarillatagok kezében». — «A hőhőrmesterség nem valami szép mesterség. De a nemzet esküdt ellenségeit lámpavasra huzni — az mégis gyönyörűség lehet.»

A közös hadügyminiszter felhatalmazása alapján a budapesti kir. ügyészség a cikkek fentebb idézett részei miatt pörbe fogta a cikkíróját, Loránt Dezsőt, a «Független Magyarország» felelős szerkesztőjét nyomtatvány útján elkövetett izgatás és nyilvános rágalmozás sajtóvétségei miatt.

Ma volt ezen ügyben az esküdtszéki főtárgyalás Zsitvay Leo elnöklése alatt. A tárgyaláson a vádat dr. Magyar István kir. ügyész képviselte. Loránt Dezső védője, dr. Visontai Soma képviselője jelent meg. Az esküdtszék megalakítása s a vádirat rendelkezésének felolvasása után a bíróság a vádlott Loránt Dezsőt hallgatta ki.

Loránt Dezső kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ő, mikor a cikket megírta, a közhangulat kifejezője volt. Cikkének megírása idején, mindenki meg volt győződve arról, hogy a Bécsből jövő minden rossznak báró Beck vezérkari főnök az értelmi szerzője s ő az oka annak is, hogy a király, az akkor Lukács László pénzügyminiszter által Bécsbe hozott és a nemzet és a király között fennálló ellentét kiegyenlítését célzó javaslatait nem fogadta el. Az izgatás vétségének vádjában sem érzi magát bűnösnek, mert ő nem büntetendő cselekményt akart feldicsérni, hanem vallotta akkor is azt, amit most is vall, hogy a nemzet esküdt ellenségeit lámpavasra felhuzni gyönyörűség. A bíróság a vita berekesztése után a kérdések szövegezésére vonult vissza, miután a vádlott a valódiság bizonyítási jogával nem élt.

A perbeszédet sorát dr. Magyar kir. ügyész kezdette meg, ki terjedelmes vádbeszédében azzal vá-

dolta Loránt Dezsőt, hogy büntetendő cselekményt dicsőített s azonkívül izgatott.

A vád- és védbeszéd elhangzása után az esküdtek verdiktozataira vonultak vissza és rövid tanácskozás után meghozták verdiktjüket, amelyet válasszott főnökök. Elek Pál hirdetett ki. Az esküdtek mindhárom bűnösségi kérdésre nem-mel feleltek. Ezen felmentő verdikt alapján a törvényszék is felmentő ítéletet hozott, mely nyomban jogerős lett.

— **Kard és kasza.** Ez év tavaszán Szenes István Tárkány község rendőre, egy falópás tetteseit nyomozta s nyomozó utjában betért Hemző András parasztagazda házába. Amint belépett a kapun, Hemző Andrásra rákiáltott:

— Mit keres itt, naplopó? A rendőrök mind naplopók!

A községi rendőrt a barátságos fogadtatás nem rettentette el s helyebb ment az udvaron. Akkor eléje állott Hemző István, a fiu s fenyegetőleg felemelte a kaszáját. E pillanatban a rendőr kardot rántott s ráhuzott vele Hemzőre, aki közel egy hétig nyomta az ágyat.

Az ügyet a pestvidéki törvényszék tárgyalta, ahol az ügyész vádat emelt a rendőr ellen könnyű testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt, Hemző Andrást ellen pedig hatóság elleni kihágás miatt. A törvényszék Szenes István rendőrt hivatalos hatalommal való visszaéléssel eszméi halmazában elkövetett könnyű testi sértésért egy hónapi fogságra, Hemzőt pedig hatóság elleni kihágás miatt 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A budapesti kir. ítéletábrla, amely ma tárgyalta az ügyet, Szenes büntetését 14 napra szállította le, egvebekben pedig az ítéletet helybenhagyta, amely nyomban jogerős lett.

NYILTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szőthűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyeleml orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 13. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéze betegek legbiztosabb gyógy módja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közzétettek nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A szesz és cukor fogyasztási adójának leszállítása. A temesvári kereskedelmi- és iparkamara teljes ülésében elhatározta, hogy kérvényt intéz a pénzügyminiszterhez, hogy a cukor fogyasztási adóját a prémiumokra fordított összeg eelésének megfelelő nívóra szállítsa le. Az élvezeti fogyasztásra szánt szesz adója pedig literenkint 2 fillérrel emeltesék, hogy a tüzelés, világítás, erőátviteli vagy egyéb ipari feldolgozás céljára szánt denaturált szesz után jutalom legyen fizethető. Ez a kérvény teljesen megfelel annak a felfogásnak, amelylyel a gazdák nevében legelsők az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lépett a nyilvánosságra.

Kivitelünk Egyiptomba. Alexandria konzulátusunk jelentése szerint az osztrák-magyar monarchia bevitelére 1903. év első hat hónapjában apadást mutatott az előző év ezen időszakához képest. Ezen apadás azonban az év utolsó hónapjában nem csak hogy elenyészelt, hanem bevitelünk számottevő emelkedést is ért el. Összes bevitelünk 1903. évben 968.132 eg.

fontot tett ki az előző év 964.782 eg. fonttal szemben. Magyar szempontból figyelemre méltó az, hogy a liszt és vágómarha bevitelére is emelkedést mutat.

A ciroktermelés Fejérmegyében. A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület felhívta a megyebeli nagybirtokosokat, hogy kísérletképpen termeljenek cirokot, amelyet az egyesület napi áron átvessz és télen át föl fog dolgoztatni. A kísérletezés sikere után a megyében a ciroktermelést nagyobb mértékben indítják meg és célja az egyesületnek, hogy a háziipar ez ágának is nagyobb lendületet adion.

Kéthetes pincészeti tanfolyam. Tallián Béla földmívelési miniszter Budafokon kéthetes pincészeti tanfolyamot rendez. Az első január 25-én kezdődik, a második február 15-én. Az elsőre földbirtokosokat és gazdatiszteket, a másodikra vincellereket és pincemunkásokat vesznek fel. A tanfolyamok hallgatóinak száma legfeljebb 20—20 lehet. A felvétel a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatóságánál lesz.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 20,000 mm. tartott árazakon.

Készárnyület.

Buza:

Tiszavidéki: 400 mm. 80-5 k. 8.35 korona, 100 mm. 81 k. 8.35 korona, 100 mm. 81 k. 8.35 korona, 100 mm. 79-7 k. 8.35 korona, 100 mm. 79-5 k. 8.35 korona, 100 mm. 80 k. 8.35 korona, 100 mm. 80 k. 8.35 korona, 100 mm. 81 k. 8.35 korona, 100 mm. 80 k. 8.35 korona, 200 mm. 80 k. 8.35 korona, 100 mm. 81 k. 8.35 korona, 100 mm. 79-5 k. 8.30 korona, 300 mm. 80 k. 8.35 korona, 300 mm. 80 k. 8.27-5 korona, 200 mm. 80 k. 8.30 korona, 100 mm. 80 k. 8.27-5 korona, 200 mm. 79-5 k. 8.35 korona, 100 mm. 79 k. 8.32-5 korona, 100 mm. 79 k. 8.30 korona, 200 mm. 79 k. 8.25 korona, 300 mm. 79 k. 8.30 korona, 200 mm. 79 k. 8.20 korona, 100 mm. 79 k. 8.20 korona, 300 mm. 79-5 k. 8-07-5 korona.

Fejérmegyei: 300 mm. 77 k. 8-07-5 korona.

Pestmegyei: 700 mm. 80 k. 7.35 korona, 600 mm. 80 k. 8.32-5 korona, 500 mm. 81 k. 8.25 korona, 100 mm. 81 k. 8.32-5 korona, 100 mm. 80 k. 8.32-5 korona, 500 mm. 79 k. 8.20 korona, 100 mm. 78 k. 8.22-5 korona, 100 mm. 78 k. 8.17-5 korona, 400 mm. 77-8 k. 8.15 korona, 300 mm. 77-5 k. 8.17-5 korona, 100 mm. 76-5 k. 7.85 korona.

Obcsói: 900 mm. 77-3 k. 8.10 korona.

Bácsói: 100 mm. 76-8 k. 8.15 korona, 400 mm. 76 k. 8.15 korona.

Zentai: 270 mm. 75 k. 8.05 korona, 2300 mm. 76 k. 8.05 korona.

T-bcsői: 2000 mm. 77-6 k. 7.95 korona.

Dunai: 1000 mm. 75 k. 7.70 korona.

Szerb: 2000 mm. 76 k. 7.60 korona.

Rozs: 200 mm. 6.43 korona, 200 mm. 6.42-5 korona, 100 mm. 6.42-5 korona, 100 mm. 6.37-5 korona.

Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.50 korona.

Tengeri: 300 mm. 5.07-5 korona, 400 mm. 4.87-5 korona.

Érték-tőzsde.

Az üzlet egész napon át igen szűk mederben mozgott s az irányzat kedvezőtlenebb kelet-ázsiai hírekre gyengült. Szilárdan voltak tartva a járadék-értékek és a Salgótarjáni Köszénbánya-részvények.

Az előzőadón jegyeztek

Osztrák hitel	678.21	678.25	678.—	—
Magyar hitel	771—	771—	771—	—
4% koronairadék	99.25	99.25	—	—
Leszámitolóbank	460.—	460.—	460.—	—
Jelzálogbank részv.	517.—	517—	517—	—
Államvasut	874—	874.50	874.50	—
Városi villamos	329—	329—	329—	—
Budapesti Közuti	590.50	590.—	590.—	—
Salgótarjáni	568.—	568.—	568.—	—

A déli tőzsdén zárultak

Osztrák hitelrészvény	678.50	—	—	—
Magyar hitelrészv.	771—	—	—	—
4% koronairadék	99.25	—	—	—
Leszámitolóbank	460—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	517—	—	—	—
Államvasut	874.50	—	—	—
Városi villamos	329—	—	—	—
Budapesti Közuti	591—	—	—	—
Salgótarjáni	570—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1904 január hó 14 én.

M. kir. Operaház.
A walkür.
 A „Nibelung gyűrűje” zenedráma-trilógia első része 3 te v. Zenéjét és szövegét írta: Wagner Richard. Kezdeté 7 órákor.

Nemzeti színház.
Megjött a papa.
 Vigjáték 1 felvonásban. Írta: Erdélyi Zoltán. Utána:
Az Attaché.
 Vigjáték 8 felv. Kezdeté 7 órákor.

Nepszínház.
Az ezüst papucs.
 Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 3 felvonásban. Írta: Owen Hall. Fordította és magyar színpadra alkalmazta: Heitai Jenő. Kezdeté 7 órákor.

Vigszínház.
Jósi.
 Bohózat 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Kezdeté fél 8 órákor.

Király színház.
Aranypirág.
 Operett 3 felvonásban. Írta: Maros Ferenc, zenéjét szerző: Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 órákor.

Uránia.
A modern asszony.
 150 színesen vetített képpel és 15 mozgóképpel. Írta: Rath István. Kezdeté fél 8 órákor.

PROSPEKTOS KIVÁNATRA KÜLDÖTİK

M. kir. sz. 24376 sz.

TÖBBSZÖRÖSEN KITUNTETVE

PREDNERSZKY FÉLE KÖLTŐ-ÉS NEVELŐ KÉSZÜLÉKEK AZ EDDIG LÉTEZŐK KÖZÖTT A LEGJOBBAK

MAGYAR GYÁRTÁNY BUDAPEST V. VÖRÖSMARTY-U. 33. SZÁM

4%-os törlesztéses készpénzkölcsönt

20, 30, 40, 50 vagy 65 evitők kamattörlesztésére és nagyobb földbirtokra és nagyobb városi bérházakra. A kölcsönöknek magasabb kamattal. Uraknak és olcsóbb kölcsönre való konvertálására személyi hitelt kaphatnak papoknak, köznevelőknek, birtokosoknak, kereskedőknek, közérdekűnek és ingatlanokra olcsó kölcsönök birtokok adás-vételét, parcelizálásokat stb. a legkiválóbb feltételekkel, szakemberrel és gyorsan lebonyolítja a

KÖZPONTI HITELFORGALMI INTÉZET
 Budapest, VII., Szilvovári-utca 24. szám.

Beküldendő telekkönyvi kivonat és hatáskörrel bírók, felvilágosításra pedig választékos. Könyvtáraknak Bécs, Temes, Torontál, Arad, Csanád és Pestmegyekben szép jövedelem.

Megjelent!

Szekrényi Lajos fordításában.

Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két diszes kötet, 399 és 497 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.

Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két diszes kötetben 289 és 303 lap, 36 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur. (a kis tavagi tört.) regény a lengyel-török háború korából. A két kötet (290 és 283) lap ára diszkötésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May Károly, Karácsony, Ulazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára diszkötésben 6 korona.

Kaphatók a **Magyarság** kiadóhivatalában.
BUDAPEST,
VIII., Szentkirályi-u. 28.

Schoffola Ernő A ruganygyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrásy-ut 2

Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.
 Ma nagy ujdonsági estély!

11 órákor! 11 órákor!

A szerelem áldozatai.
 Életrajz írta: Caprice, rendező: Rott Sándor.
 Ezt megelözi! Fel 10 órákor!

Hivatásos szerelem.
 Bohózat, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.
 A remek téli kertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** és fia zenekara hangversenyez.

E hó 14-én nagy elit-álarcsobál.

Saját készítményű és amerikai tornaeszközök, tennisz, háló, lábtörök, kókuszszőnyeg, valódi orosz sarciók, pokrócok, zsakok, ponyvák és fűhérruha erítő-kötelek megbízható forrás

Seffer Antal
 sporteszközök- és kőtélgyártó ipartelepe
 Budapest, IV., Károly-utca boltszám 12.
 (Központi város ház épülete.)

Alapítotott: 1878.
 TELEFON 15-56.
 Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.
 1904

Werndl-fegyverek

katonai puskaművesek által kipróbálva ma minden új állapotban

Gyalogsági fegyver	K 5.-	7.-	10.-
Rövid gyalogsági fegyver	K 8.-	12.-	15.-
Lovassági karabély	K 14.-	16.-	20.-
Lovassági karabély egészen új	K 25.-	30.-	40.-
Töltények darabja	K 10.-	10.-	10.-
Fegyverszíj darabja	K 1.-	2.-	3.-
Szurony hüvellyel darabja	K 60.-	1.-	150.-
Lefauchaux revolver	K 4.-	6.-	8.-
Buldog revolver	K 6.-	8.-	10.-
Revolver táská	K 3.-	4.-	5.-

Fegyvereinkért jótállást vállalunk. Ar meg nem jelölése esetén közép minőségű fegyvereket küldünk.

Tiller Mór és Társa
 cs. és kir. ndv. szállítók egyenruhásattal
 Intézete Bud. pest. IV. Váci-utca 35. sz.

Hirdetéseink alapján történt rendelkezéseknél szíveskedjék mindenkor lapunkra hivatkozni.

Brázy-féle sósborszesz.

Használata utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára kiadja
 a **Szent-István-Társulat.**

Ára angolvaszonkötésben kötetenkint 1 kor.

Megrendelhető a
Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

A magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.
 Két kötet.

Szép főtávaszonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Megrendelhető
 a **Szent István-Társulat** könyvkiadóhivatalában
 (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

„GOBESÁGOK” kacagtató székelyhistoriák II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1 K. 40 F. ért
 küldi: PÉTEREY TAMÁS BUDAPEST, IX. ker. 12. sz.

A „HARISNYAKIRÁLY” budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyak. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdeszt
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszlevegyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszleveggyel felül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket
felvesz a
„Magyarság”
kiadóhivatala
Szentkirályi-u. 28.

Egy valódi
négy skonks boá olcsón
eladó. Domonkos Lajos,
Teréz körut 32. földsz. 2.

Gépészkovács
állás keres Temesmegyében. Hol: megmondja a kiadóhivatal. (209)

Törlesztés és készpénz-kölcsönt
földművelőknek, valamint budapesti bérházak, házasok, telkek stb. tövénbá környékbeli ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7%-os kamattal; személyhitelt kezessé és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre evorsán és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbelveg küldendő.

Egy villa
szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 296.

Orvos
(keresztény) kerestetik közeli Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyversztár, Pozsony-Püspöki.

Fotografáló Satinid
gépét, 18x42-es, vagy feljebb szeretnék venni. Izid Ferenc, Török-Báint. (732)

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamattal adóság terheli és ezt olcsó kamattal pénzrel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzfizetést azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon
Grünfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körut 31/a.

Használj férfiruhákat
fehérnemű stb. veszek legmagasabb áron. S. n. n. Luiza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, dívánokat, fotelokat, matracokat, ablakárnyékokat olcsón elkészítik háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körut 32.
Aifánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkhöz a legolcsóbb áron. — Mérték szerinti megrendelések utánvoss áron és pontosan eszközöltenek.

Jelző: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Aifánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3.50, 4, 4.50 és 5 frt. Női cipők 3, 3.50, 4, 4.50 és 5 frt. Gyermekecipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mérték szerinti megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb áron számítatnak. Javítások gyorsan s pontosan eszközöltenek.

Gyermek és női ruha
készítést olcsón elvállalom. Logódy-u 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb: bevasarlati forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mérték szerinti megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatnak.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST

borólya homorú-készírlde villany-ével - Kőröstervezési oszt. borólya-és - társasági-cikkében. — Nagy raktár angol és svéd boróvákban. — Irada és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-n. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 19.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! válaszbelvegét kérek. «Teleki» Marosludson.

Alapos oktatást
a francia-, angol-, olasz-, magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitérés referenciák. VII., Erzsébet-körut 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Díjtalanul
meslétolatok kezes-ágnélküli kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket dískrótt gyorsabb lebonyolítás céljából. Aifánljatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képiró-utca 11. küldendők. Válaszbelveg.

Bloch S.
okl. tan- és gyakorlati-könyvelő. Erzsébet-körut 58. ki-képez felöltöket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és nehéz könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német-nyelvben. Hölvegeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelleg saíthatják el a könyvvitel.

LEGSEBB.....LEGJOBB.....LEOLCSÓBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

10 SZEMAJTHATÓ VASÁGY **1 ACÉLSODRONY**
3 KIVETHETŐ MATRACGAL 10 FRT. **ÁGYBETÉT 5 FRT.**
GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árú kikérletnek, vagy a pénz visszaadatik.

Budapest legnagyobb szőrmé bevasarlati forrása. Oriási raktár divatos Szukasz Szóla gallérokbán. Viszont-eladóknak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. sz.
KIRÁLY-UTCA 38. sz.

Elegáns női ruhákat
készíték saját műtermében mérték után 15 és 18 frt. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros diva-szövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalji és Paletó, a téli divat díszes 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontolletek 18-20 frt és teljebb.
Téli kabátok és Paletok, finom fekete posztóbból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P. nyolcak flanel vagy barchetből 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. — Inzblou ok flanel vagy barchetből 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat ingbluzok állás flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60-1.90 frt, 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltenek. Mérték megadás felőbőség, alóbbőség, uija hossza vagy egy jól álló derékés ajhossza beküldendő.
BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrássy-ut 61. sarok.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol **UGORKA TEJ,**
mely azonnal eltávolít minden szappolt, májfoltot, pattanást, borákkát (mitesszor) stb. és az arcnak friss füsűcséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, pouder 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyogy-BUDAPEST-déi hely: **szarara Erzsébetfalva.**
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 22.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.
Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.
VIII., Kerepesi-ut 41.
(Adria-szálló épület.)
Nagy választék angol és francia divatkeimekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 138

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkiejtése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világláitáson «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—. «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62-88. Telefon 62-88.
Wiegand és Társa
BUDAPEST,
VIII., Aggteleky-utca 17. sz. 225

Figyelem! Céltünk új kedvezményt nyujt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját árcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen készit hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díjazs keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltséguünket, 1 frt 50 lrt számítunk.
Az ipar 12 csodája! 12 forint 1 darab összeoszukható vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-retű matracgal és terítóvel.
forint 50 krajóár egy darab selympaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis
GICHNER CESTVÉREK BUDAPEST, Múzeum-körut 27.
Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

KEMENY és TÁRSA
Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet.
Alapitta ott 1888. Telefon 21-54.
Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.
Személyhitelt, olcsó (törlesztéses) havi vagy negyedévi részletfizetésre ajánl katonatiszteknek, (házassági övadékra is) haz- és földtulajdonosoknak (esetleg II. helyre is), hivatalnokok és kereskedőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is gyorsan és dískróttan
BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodája
(291) Budapest, Vörösmarty-u. 57. I. em.
Telefon ————— Válaszbelveg

BÜTOROK
a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy kész-pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a «Stephaneum» kőrtorgőgépén Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28.